

BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİK İNCELEME TEORİSİ

-Çocuk ve Gençlik Edebiyatından Seçmelerle-
David Almond ve Eserleri

Esmâ DUMANLI KADIZADE
Mehmet Ali ÖKSÜZ

© Copyright 2025

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kâğıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Yayın Koordinatörü
978-625-375-487-7	Yasin DİLMEN
Kitap Adı	Sayfa ve Kapak Tasarımı
BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİK İNCELEME TEORİSİ	Akademisyen Dizgi Ünitesi
-Çocuk ve Gençlik Edebiyatından Seçmelerle-	Yayıncı Sertifika No
David Almond ve Eserleri	47518
Yazarlar	Baskı ve Cilt
Esmâ DUMANLI KADIZADE	Vadi Matbaacılık
ORCID iD: 0000-0002-6882-6234	Bisac Code
Mehmet Ali ÖKSÜZ	EDU000000
ORCID iD: 0009-0002-9569-9012	DOI
	10.37609/akya.3656

Kütüphane Kimlik Kartı
Dumanlı Kadızade, Esmâ. Öksüz, Mehmet Ali.
Büyülü Gerçekçilik İnceleme Teorisi -Çocuk ve Gençlik Edebiyatından Seçmelerle-
David Almond ve Eserleri/ Esmâ Dumanlı Kadızade, Mehmet Ali Öksüz.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2025.
121 s. : tablo. ; 135x210 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253754877

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Büyülü gerçekçilik reel ve irreelin bir arada sunulduğu, irreelin olağan kabul edildiği edebi bir türdür. Reel ve irreel belirli bir denge içinde sunulur. Olaylar, gerçeklik duygusunu korumayı amaç edinmiş ketum bir anlatıcı tarafından aktarılır. Anlatının derinliklerinde çoğu zaman eleştirel bir tutum vardır. Mit, efsane, folklor gibi kültürel öğelerden ya da tarihi gerçekliklerden beslenir. Farklı anlatı teknikleri, türleri ve kültürel öğeleri bir araya getirebildiği için hibrid özellik taşır. Alman sanat eleştirmeni Franz Roh'un ilk olarak resim sanatında bir akımı tanımlamak için kullandığı terim zamanla edebiyat ve diğer sanat dalları içinde kullanılır olmuştur. Büyülü gerçekçiliğin ne olduğu, büyülü gerçekçi kurguların taşınması gereken nitelikler sıkça tartışılmış zaman içinde farklı görüşler ortaya konmuştur. Bu çalışma Wendy Faris, Amaryl Chanady gibi eleştirmen ve teorisyenlerin belirlediği kodlardan yola çıkılarak hem edebiyat hem de çocuk edebiyatı metinlerinde uygulanacak büyülü gerçekçi kurgu inceleme teorisi yapılandırılmıştır. Oluşturulan teori, dünyada çocuk edebiyatının önemli yazarlarından David Almond'un "Dünya Büyülü Bir Yer", "Garajdaki Giz" ve "Ay'a Tırmanan Çocuk" adlı eserlerine uygulanmıştır.

Resim sanatına özgü bir terim olarak ortaya çıkan büyülü gerçeklik zaman içerisinde pek çok sanat dalı tarafından kullanılmış özellikle edebiyatta kendine geniş bir yer bulmuştur. Her geçen gün popülaritesi artan tür, sadece yetişkin edebiyatı ile sınırlı kalmamış çocuğun dünyaya bakış açısıyla örtüşen pek çok yönü olması nedeniyle çocuk edebiyatında da sıklıkla kullanılmıştır. Hal böyle iken alan yazın tarandığında büyülü gerçekçi kurgu incelemelerin sınırlı olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalar genellikle türün önemli temsilcisi birkaç yazara odaklanmakta ve

dar bir çerçeve içinde gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalar kurgu incelemesine bir yordam getirmemektedir. Büyülü gerçekliğin gerek edebiyatımızda gerekse çocuk edebiyatındaki izlerini süren çalışmalar, bu türün sınırlarının çizilememesi nedeniyle neredeyse yoktur. Büyülü gerçekçi kurgu incelemelerinde temel alınmak üzere türün sınırlarını belirleyecek bir teori sunmayı ilk kez amaçlayan bu çalışmanın, büyülü gerçekçi kurgu incelemelerini daha sistematik bir hale getirerek alana katkı sağlaması umuduyla..

Prof. Dr. Esmâ DUMANLI KADIZADE

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iii
GİRİŞ	1
1. Büyülü Gerçekçiliğin Kökeni ve Tarihi.....	2
2. Büyülü Gerçekçiliğin Tanımı.....	7
3. Gerçeküstücülük ve Büyülü Gerçekçilik	9
4. Fantastik ve Büyülü Gerçekçilik	10
5. Bilim Kurgu ve Büyülü Gerçekçilik.....	12
6. Büyülü Gerçekçilik Göstergeleri	13

BÖLÜM 1

BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİK İNCELEME TEORİSİ

1. Büyülü Gerçekçilik İnceleme Teorisi	19
1.1. Derin Yapı	19
1.2. Reel Evren	20
1.3. Reel Evrende İrreel Evrenin Varsılığı	21
1.4. İrreelin Sıradanlığı	21
1.5. Reel ve İrreel Sınırlarının İhlali	22
1.6. Anlatıcının Suskunluğu	23
1.7. Kişiler	24
1.8. Uzam (Zaman ve Mekân)	24
1.9. Karasızlık	25
1.10. Postmodern Unsurlar	27

BÖLÜM 2

DAVİD ALMOND (HAYATI-EDEBİ KİŞİLİĞİ-ESERLERİ)

1. David Almond'un Hayatı ve Edebi Kişiliği.....	29
2. David Almond'un Eserlerinin Özetleri.....	30
2.1. Garajdaki Giz.....	30
2.2. Dünya Büyülü Bir Yer.....	32
2.3. Ay'a Tırmanan Çocuk.....	33

BÖLÜM 3

“BÜYÜLÜ GERÇEKÇİLİK” İNCELEME TEORİSİ KAPSAMINDA DAVİD ALMOND'UN ESERLERİ

1. Derin Yapı.....	35
1.1. Garajdaki Giz.....	35
1.2. Dünya Büyülü Bir Yer.....	40
1.3. Ay'a Tırmanan Çocuk Eserinde Derin Yapı.....	48
2. Reel Evren.....	54
3. Reel Evrende İrreel Evrenin Varsılığı.....	55
3.1. Garajdaki Giz.....	55
3.2. Dünya Büyülü Bir Yer.....	57
3.3. Ay'a Tırmanan Çocuk.....	61
4. İrreelin Sıradanlığı.....	64
4.1. Garajdaki Giz.....	64
4.2. Dünya Büyülü Bir Yer.....	65
4.3. Ay'a Tırmanan Çocuk.....	66
5. Reel ve İrreel Sınırlarının İhlali.....	68
5.1. Garajdaki Giz.....	68
5.2. Dünya Büyülü Bir Yer.....	70
5.3. Ay'a Tırmanan Çocuk.....	72
6. Anlatıcı Suskunluğu.....	73

7. Kişiler	77
7.1. Garajdaki Giz	77
7.2. Dünya Büyülü Bir Yer	81
7.3. Ay'a Tırmanan Çocuk	87
8. Uzam	92
8.1. Garajdaki Giz	92
8.2. Dünya Büyülü Bir Yer	93
8.3. Ay'a Tırmanan Çocuk	96
9. Kararsızlık	99
10. Postmodern Unsurlar	103
 SONUÇ	 107
KAYNAKÇA	111

KAYNAKÇA

- Acheson, J., & Ross, S.C.E. (2005). *The Contemporary British Novel*. Edinburgh University Press.
- Apaydinli, K. (2012). Ergenlik dönemi sorunlarının çözümünde müzik eğitiminin rolü ve önemi. *Fine arts*, 7(2), 123-130.
- Arargüç, F. (2017). Büyülü Gerçekçilik ve Louis de Bernieres'nin Latin Amerika Üçlemesi. *Çizgi Kitapevi*.
- Arslan, G. & Balkis, M. (2014). The investigation of relationship between problem behaviors and family problems in adolescence. *SDU International Journal of Educational Studies*, 1(1), 11-23.
- Atıcı, N. (2009). R.a.c. parker: II. Dünya savaşı. *Tarih Okulu* 3. 175-181.
- Bedel, A., & Ulubey, E. (2015). Ergenlerde başa çıkma stratejilerini açıklamada bilişsel esnekliğin rolü. *Elektronik sosyal bilimler dergisi*, 14(55), 291-300.
- Bilen, E. (2021). İsrail tasvirlerinin ikonografik açıdan değerlendirilmesi. *Social sciences studies journal (sssjournal)*. 7 (80). 1360-1377 <http://dx.doi.org/10.26449/sssj.284>
- Bortolussi, M. (2011). *Implausible Worlds, Inguenous Narrators, Ironic Authors: Towards a Revised Theory of Magic Realism*. Canadian Review of Comparative Literature Revue Canadienne De Litterature Comparee. 349-370.
- Bowers, M. A. (2004). *Magical Realism: The new critical idiom*. Routledge.
- Bruce- Midford, M. (2019) *Signs & Symbols: An illustrated guide to their origins and meanings*.DK.
- Carpentier, A. (1949). On the Marvelous Real in America and The Baroque and the Marvelous Real. İçinde Lois Parkinson Zamora ve Wendy B. Faris. (ed.) *Magical Realism: Theory, History, Community* (s.75-108). Duke University Press.
- Cartwright, M. (2023). İngiltere Sanayi Devriminde Çocuk İşçiliği [Child Labour in the British Industrial Revolution]. (Çev. N. Karaben,). *World History Encyclopedia*. <https://www.worldhistory.org/trans/tr/2-2216/ingiltere-sanayi-devriminde-cocuk-isciligi/>
- Cartwright, M. (2023). Sanayi Devrimi neden İngiltere'de başladı [Why the Industrial Revolution Started in Britain]. (N. Karaben, Çevirmen). *World History Encyclopedia*. <https://www.worldhistory.org/trans/tr/2-2221/sanayi-devrimi-neden-ingilterede-baslad/>

- Chanady, A. B. (1985). *Magical realism and the fantastic: Resolved versus unresolved antinomy*. Garland.
- Çetiner, E. G., Ünver, B. & Hindistan, M. A. (2006). Maden atıkları ile ilgili mevzuat: avrupa birliği ve türkiye. *Madencilik*. 45(1). 23 - 34
- Çolak, A. (2012). Kur'ân ve hadislerle göre melek. *Gümüşhane Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 1(1). 35-71.
- Emir, D., & Diler, H. E. (2011). Büyülü gerçekçilik: Latife tekin'in sevgili arsız ölüm ve angela carter'in büyülü oyuncakçı dükkânı isimli eserlerinin karşılaştırması. *Dumlupınar üniversitesi sosyal bilimler dergisi*, (30), 51-62.
- Erişti, B. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Anadolu Üni.
- Flores, A. (1955). *Magical Realism in Spanish American Fiction*. İçinde Lois Parkinson Zamora ve Wendy B. Faris. (ed.) *Magical Realism: Theory, History, Community* (s.112). Duke University Press.
- Gümüş, G., & Talu, E. (2022). Ergenlerde Kendilik Algısı ve Akran Zorbalığı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Gelişim ve Psikoloji Dergisi*, 3(5), 41-50. <https://doi.org/10.51503/gpd.1051413>
- Gündoğdu, E. (2022). Erken Dönem Hristiyanlığın İlk Doktor Azizeleleri: Zenais, Philonella, Hermoine. *Sosyal Bilimler Arastirmalari Dergisi*, 12(3). 1951-1966.
- Haktanır, G., & Ergül, A. (2007). Doğadan Yoksun Çocuklar. İçinde Eylem Gökçe Türk (ed), *Çocuk ve Çevresi*.s.12. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Uygulama Araştırma Merkezi Yayınları.
- Hegerfeldt, A.C. (2005). *Lies that tell the truth: Magic realism seen through Contemporary fiction from britain*. Rodopi.
- Imber, A. (1975). *İspanyol-amerikan kurgu macasında "büyülü gerçekçilik"*. *The International Fiction Review*. (2). 1-8.
- Kaçar, A. (2020). Eski mezopotamya'da büyü ve büyücülük [Yayınlanmamış Doktora Tezi] Ankara Üniversitesi.
- Köse, N. (2015). Ergenlerde akran ilişkilerinin mutluluk düzeyine etkisi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(4), 1-6.
- Kulaksızoğlu, A. (1989). Ergen-aile çatışmaları ile annenin tutumları arasındaki ilişki ve ergenin problemleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 71-87.
- Leal, L. (1967). *Magical Realism in Spanish American Literature*. İçinde Lois Parkinson Zamora ve Wendy B. Faris. (ed.) *Magical Realism: Theory, History, Community* (s.121). Duke University Press. <https://doi.org/10.1215/9780822397212-007>
- Leyland, S. (2014). *A Curious Guide to London: Tales of a City*. Bantam Press.

- Lopez-Calvo, I. (Ed). (2014). *Critical insights: Magical Realism*. Salem Press.
- Özgen, F., & Aydın, H. (1999). Travma sonrası stres bozukluğu. *Klinik Psikiyatri*, 1.34-41.
- Serdar, M. (2008). Semâvî dinlerde dört büyük melek (cebrâîl, mikâîl, isrâîl, azrâîl). *Fırat üniversitesi ilahiyat fakültesi dergisi*, 13(2).227-245
- Slemon, S. (1988). Magic realism as post-colonial discourse. *Canadian literature*, (116), 9-24.
- Todorov, T. (2004). Fantastik: Edebi türe yapısal bir yaklaşım. Metis Yayınevi.
- Walter, R. (1993). *Magical realism in contemporary chicano fiction*. Vervuert Verlag.
- Warnes, C. (2006). Magical Realism and the Legacy of German Idealism. *The Modern Language Review*.101 (2). 488-498. <https://doi.org/10.2307/20466796>
- Warnes, C. (2009). Magical realism and the postcolonial novel : Between faith and Irreverence. Palgrave Macmillan.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık
- Yüce, S. (2016). Edebiyatta gerçekçilik ve alımlama estetiği. *Söylem Filoloji Dergisi*, 1(2), 105-117. <https://doi.org/10.29110/soylemdergi.255282>
- Zamaro, L. P., & Faris, W. B. (Eds.) (1995). *Magical realism: theory, history, community*. Duke University Press